

	<p>чих дій всупереч намірам. - <i>Передбачувані</i> – можуть розглядатися під час стадії планування бізнесу, проекту, продукції, технологій для мінімізації збитків під час появи можливого ризику.</p>
--	--

Підсумовуючи, можна зазначити, що проблема забезпечення ЕБП, так само як і саме поняття економічної безпеки, є складними та багатовекторним поняттям, що свідчить про наявність великої кількості наукових підходів до визначення його сутності. Говорячи про забезпечення ЕБП перш за все треба акцентувати увагу на наявності різноманітних загроз, ризиків та небезпеки. Повністю подолати ці чинники неможливо, і саме це головна причина що має спонукати підприємців постійно рахуватися з ними і всіма своїми рішеннями намагатися мінімізувати їх вплив.

1. Абалкин Л. Экономическая безопасность России: угрозы и их поражение / Леонид Абалкин // Вопросы экономики. — 1994. — № 12. — С. 4–13.

2. Бендиков М. А. Экономическая безопасность промышленного предприятия в условиях кризисного развития – 2002. – № 2. – С. 17-29.

3. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізм зміцнення : монографія. / Т. Г. Васильців. – Львів: Вид-во «Арал», 2008. – 386 с.

4. Гусев В.С., Демин В.А., Кузин Б.И. и др./Экономика и организация безопасности хозяйствующих субъектов// – СПб: Очарованный странник, 2001. – 288 с.

Дьяченко Дмитро Сергійович,
 студент магістратури факультету
 соціально-психологічної освіти та управління
 Дніпропетровського державного
 університету внутрішніх справ

Науковий керівник: к.е.н., *Фісуненко Н.О.*,
 старший викладач кафедри
 аналітичної економіки та менеджменту
 Дніпропетровського державного
 університету внутрішніх справ

КОМПЛЕКСНА ХАРАКТЕРИСТИКА КАТЕГОРІЇ «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА»

Кожному дослідженню сучасних процесів та явищ передую простеження їх еволюції, умов формування, тобто розгляд історичного аспекту для більш точного розуміння змісту, принципів та впливаючих факторів. Економічна безпека має порівняно не значну історію формування та

розвитку, яку розділяють на етапи.

Починаючи з середини першої половини ХХст., саме тоді вперше було вжито термін «економічна безпека», його застосував президент США Ф. Рузвельт. Саме в Америці в 1934 році перший нормативно-правовий акт з питань безпеки – закон «Про національну безпеку». поступово наукові думки змінювалися мали різні підходи, а у 1997р. прийняття Концепції національної безпеки України. Згідно якої термін «економічна безпека» з'явився в історії української економічної теорії нещодавно, відтак його визначення не є остаточно сформованим та однозначним. Але можна окреслити основні тези науковців стосовно цього питання.

Найчастіше забезпечення економічної безпеки трактують як протистояння, захист від різноманітних економічних злочинів (пограбування, шахрайство, фальсифікація, підпали, недобросовісна конкуренція, промислове та комерційне шпигунство, інформаційна безпека тощо). Безсумнівно, ці загрози дуже важливі і повинні постійно аналізуватись та враховуватись, але поняття економічної безпеки підприємства має набагато ширше значення.

На сьогодні існує багато визначень економічної безпеки, проаналізувавши найпоширеніші визначення, можна класифікувати їх за різними підходами, стосовно тлумачення сутності цього поняття. Результати можна представити в виді таблиці.

Класифікація підходів до тлумачення поняття економічної безпеки

№	Основна теза підходу	Методологічне визначення	Представники
1	2	3	4
1	<i>Ресурсно-функціональний підхід</i>		
	Ефективне використання корпоративних ресурсів або потенціалу та виділення функціональних складових	1. ЕБП – це стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів для запобігання загрозам і для забезпечення стабільного функціонування підприємства в даний час і в майбутньому [1]. 2. ЕБП - стан юридичних, виробничих відносин і організаційних зв'язків, матеріальних та інтелектуальних ресурсів, при якому забезпечується стабільність його функціонування,	А. Кірієнко, А. Олейніков, В. Мунтіян,

№	Основна теза підходу	Методологічне визначення	Представники
1	2	3	4
		фінансово-комерційний успіх, прогресивний науково-технічний і соціальний розвиток [2].	
2	Ринковий підхід		
	Ефективне використання ресурсів для забезпечення ринкового розвитку підприємства	1. Стан ефективного використання ресурсів і наявних ринкових можливостей, що дозволяє підприємству уникнути внутрішніх і зовнішніх загроз і забезпечує йому стійкий розвиток на ринку відповідно до обраної місії [3].	Т. Кузенко, С. Ілляшенко, Р. Дацків
3	Системний підхід		
	Забезпечення збереження рівноваги і стійкості	1. ЕБП – стан, при якому економічні параметри дозволяють зберегти головні її властивості: рівновагу і стійкість при мінімізації загроз [4]. 2. ЕБП – стан об'єкта в системі його зв'язків з точки зору стійкості (самовиживання) та розвитку в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз, непередбачуваних дій і складно прогнозованих факторів [5].	С. Дубецька, Н. Подлужна
4	Стратегічний підхід		
	Стан захищеності від внутрішніх та зовнішніх загроз	1. ЕБП - стан ефективного використання ресурсів та існуючих ринкових можливостей, що дає змогу запобігати внутрішнім і зовнішнім загрозам, забезпечувати тривале виживання та стійкий	В. Гусев, В. Дьомін, Б. Кузін, А. Козаченко, В.Пономарьов, А. Ляшенко, Т. Ковальов, Т.Сухорукова, М. Бендіков

№	Основна теза підходу	Методологічне визначення	Представники
1	2	3	4
		<p>розвиток на ринку відповідно до обраної ним місії [6].</p> <p>2. ЕБП – це захищеність його діяльності від негативного впливу зовнішнього оточення, а також здатність своєчасно усунути різноманітні загрози або пристосуватися до існуючих умов, які не відбиваються негативно на його діяльності [7].</p>	
5	Конкурентний підхід		
	Наявність конкурентних переваг	<p>1. Наявність конкурентних переваг, зумовлених відповідністю матеріального, фінансового, кадрового, техніко-технологічного потенціалів та організаційної структури підприємства, його стратегічним цілям і завданням [4].</p> <p>2. ЕБП – комплекс заходів, що сприяють підвищенню фінансової стійкості господарчих суб'єктів за умов ринкової економіки, які захищають їх комерційні інтереси від впливу негативних ринкових процесів [8].</p>	В. Белокуров, Є. Раздина
6	Дедуктивний підхід		
	Стан вільний від неспокою	1. У найбільш загальному розумінні, безпека – це стан вільний від неспокою, що творить почуття	О.Прокопі-шина, І. Димова

№	Основна теза підходу	Методологічне визначення	Представники
1	2	3	4
		певності, від латинського «sinecura-securitas». Безпека – це певний стан, який полягає у відсутності загрози [9].	
7	Силовий підхід		
	Захист комерційної таємниці	1. ЕБП – це передусім захист та збереження комерційної таємниці, тобто головною метою є попередження шкоди її діяльності за рахунок розголошення, витоку та несанкціонованого доступу до джерел конфіденційної інформації і т.п. [10].	В. Ярочкін, А. Шаваєв
8	Кримінальний підхід		
	Захист проти економічних злочинів	1. ЕБП – сукупність чинників, які забезпечують незалежність, стійкість, здатність до прогресу в умовах дестабілізуючих факторів [11].	Н. Капустін
9	Гармонізаційний підхід		
	Гармонізація економічних інтересів підприємства та суб'єктів зовнішнього середовища	1. ЕБП - міра гармонізації в часі і просторі економічних інтересів підприємства з інтересами пов'язаних з ним суб'єктів зовнішнього середовища, що діють поза його межами [12].	І. Зайцева, Г. Козаченко, В.Пономарьов, О. Ляшенко

На думку іншої прихильниці зазначеного підходу, Н. Гічової, економічну безпеку підприємства доцільно розглядати у якості стану, протилежного кризі, який досягається при найбільш ефективному використанні ресурсів підприємства, а також відповідності напряму його розвитку основним тенденціям зовнішнього середовища [1].

Узагальнюючи різні думки, можна сказати, що економічна безпека

підприємства – це стан захищеності діяльності підприємства, який досягається у результаті комплексу складових елементів суб'єкту господарювання (фінансових, правових, капіталу, технологій, кадрів, соціально-психологічних та інших), які забезпечують здійснення найбільш ефективного використання ресурсів, стабільного функціонування підприємства, досягнення поставленої мети, подолання різного роду загроз та швидкої адаптації до умов середовища, що змінюються.

5. Абалкин Л. Экономическая безопасность России: угрозы и их поражение / Леонид Абалкин // Вопросы экономики. — 1994. — № 12. — С. 4–13.
6. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / Геєць В.М., Кизим М.О., Клебанова Т. С, Черняк О.І. та ін. / За ред. В. Гейця. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 240 с.
7. Ястремський О.І. Основи мікроекономіки: підручн./ Ястремський О.І., Гриценко О. Г. — К.: Знання, 1998. — 674 с.
8. Подлужна Н. О. Організація управління економічною безпекою підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 / Н. О.Подлужна // НАН України; Ін-т економіки пром-ті. – Донецьк, 2003. — Режим доступу до Інтернет джерела :http://librar.org.ua/sections_load.php?s=business_economic_science&id=4346.
9. Дубецька С.П. Економічна безпека підприємства України / С.П. Дубецька // Нездержавна система безпеки підприємництва як суб'єкт національної безпеки України: зб. наук.-практ. конф. (Київ, 16-17 трав. 2001 р.). – К., 2003. –146-172 с.
10. Гусев В.С., Демин В.А., Кузин Б.И. и др./Экономика и организация безопасности хозяйствующих субъектов// – СПб: Очарованный странник, 2001. – 288 с.
11. Ковальов Д. Экономическая безопасность предприятия / Д. Ковалёв, Т. Сухорукова // Экономика Украины. –1998. – № 10. – 48-52 с.
12. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізм зміцнення : монографія. / Т. Г. Васильців. – Львів: Вид-во «Арал», 2008. – 386 с.
13. Репешко І. В. Стратегія розвитку економічної безпеки підприємств машинобудування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 „Економіка та управління підприємствами” / І. В. Репешко. - Харків, 2009. – 20 с.
14. Ярочкин В. И. Система безопасности фирмы / В. И. Ярочкин. - М. : Изд-во "Ось-89", 1997. - 192 с.
15. Капустин Н. Экономическая безопасность отрасли и фирмы / Н. Капустин // Бизнес-информ. – 1999. – № 11-12. – 45-47 с.
16. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення : [монографія] / Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. - К.: Лібра, 2003. - 280 с.
17. Дмитрієв І. А. Визначення сутності економічної безпеки підприємства / І. А. Дмитрієв, К. О. Федотова // Економіка транспортного комплексу. - 2010. - Вип. 16. – 55-62 с.